

JOAQUIM FRANCH I BATLLE.

6.0000

PROJECTE D'ACTUACIÓ MUNICIPAL EN
EL CAMP DE L'EDUCACIÓ.

1. Introducció. Limitacions i possibilitats d'aquest projecte.
2. Prospectiva i marc teòric.
3. La funció pública i el problema de les distàncies.
4. Activitats complementàries a l'ensenyament.
5. Activitats de temps lliure.
6. Activitats cíviues.
7. Aplicació de tècniques educatives al coneixement de l'entorn.
8. Recursos a mobilitzar.
9. Cloenda.

1. Introducció. Limitacions i possibilitats d'aquest projecte.

Es ben natural que vulgui començar aquest projecte fent un balanç de les meves limitacions i dels meus recursos personals a l'hora d'elaborar-lo. En primer lloc per prendre'n consciència i no pretendre d'anar més enllà del que m'és possible; en segon lloc per fer-me disculpar de les imprecissions i vaguedats.

Així, doncs, vull fer constar que:

- 1er. No conec gaire la vila de Girona, els problemes capdals que té plantejats, la situació real de la qüestió educativa ni els recursos materials humans i institucionals que disposa.
- 2on. Igualment, desconec les peculiaritats dels gironins i, com a representant de Can Fanga, parlo el meu llenguatge, que em serveix per explicar-me però, no ho sé, per fer-me entendre.
- 3er. D'altra banda, penso que disposo d'un bon bagatge d'experiència en el terreny que abordaré en aquests fulls i que el problema que se'm presenta és el d'adaptar allò que he anat descobrint a una situació els contorns de la qual em son imprecissos.
- 4rt. Finalment, he de dir que les especificacions que figuren en la convocatòria del Concurs sobre els aspectes a cobrir per aquest projecte no m'han resultat còmodes del tot: els problemes es cavalquen, les qüestions s'interfereixen, és difícil destriar una demanda d'una altra. Així, m'he pres algunes llicències a l'hora d'estructurar-les. A més a més hi trobava a mancar la demanda de qüestions de criteri i m'he decidit a fer-ne objecte dels dos apartats inicials.

2. Prospectiva i marc teòric

Quan, fa un parell d'anys, la Fundació Jaume Bofill va encomanar-me la redacció d'un article sobre l'Escola per a l'obra col·lectiva "Catalunya cap a l'any 2.000", no vaig poder estar-me d'imaginar, en el terreny del somni si ho voleu, quins podrien ésser els topants desitjables d'una nova institució que, al nostre país pogués acomplir aquesta funció tan subtil, simple i, alhora, complexa d'educar els nens, els nois i els joves.

En aquells moments, i després de parlar-ne llargament amb Pere Darder, Marta Mata i Josep Rovira, no vaig poder evitar de proposar un cert decàleg que ara resumiré en els seus enunciats més simples, ja que em sembla, encara, vàlid:

1. Les escoles seran un lloc d'encontre.
2. Les escoles seran una base per a projectes d'acció.
3. Els murs que separen l'escola de la societat hauran d'ésser substituïts a poc a poc per una organització del temps.
4. L'escola no podrà restar al marge del món del treball.
5. L'escola serà oberta a la vila.
6. L'escola escoltarà i parlarà els "mass-mèdia".
7. El temps escolar s'omplirà amb un treball de codis.
8. L'escola jugarà un paper important en l'equilibració emocional dels individus.
9. La gestió de l'escola serà un elements important de l'educació.
10. L'escola serà un lloc de gènesi de valors.

En aquest decàleg, fet tant de desigs com de possibilitats -tot depen de la voluntat del poble i de que hi hagi

qui contribueixi a que sigui elaborada-, s'hi resumia una primera intuició: la de que l'escola actual és una institució insuficient, per tancada, narcisista, transmissiva, isolada, autoreproductora, acrítica i cega ... però, complementàriament, la constatació que la gent ho veu, que nens, pares i mestres endevinen més coses de que les són expressades en les demandes més immediates i que tot és qüestió de saber reformular aquestes demandes i contribuir a desvetllar-ne el fons.

Al llarg de l'any passat, i mentre preparava la meua tesi de llicenciatura en la que, juntament amb Salvador Auberri, intentavem d'establir una metodologia pedagògica concreta per a l'educació en el lleure, varem anar constatant que els requeriments essencials de l'esplai són, en estructura, idèntics als requeriments essencials de l'escola.

I, tímidament, només en forma d'un anex només enunciat, suggeriem que s'entrevueu vies que menen a una nova institució, ni escola ni esplai, que aconsegueix -hipotèticament- el requeriment de permetre posar els nens en contacte amb la globalitat de la vida material i social entorn: el medi urbà, els ritmes quotidians, els petits aprenentatges que ajuden a viure amb una progressiva autonomia, la generalització i la formulació dels esquemes conceptuals, dels llenguatges i dels codis que desenvolupen el pensament -la prerepresentació mental de la realitat, que posen cada persona en condicions de desplegar opcions, de construir-se, de participar en la gènesi de projectes col·lectius, d'elaborar-los ideològicament ...

Aquesta intuició no sorgeix pas del buit: tenim el tresor constituït per les intuïcions i les propostes dels nos-

tres col·legues italians del MCE i dels companys dels Col·lectius Infantils de l'Ajuntament de Barcelona. Ho dic, perquè és un reconeixement obligat.

El tribunal pot demanar-se el perquè d'aquestes ratlles. Per a mí és clar: es tracta d'establir, com a premisa inicial d'aquesta reflexió, que l'actuació pública -municipal- en el terreny de l'educació ha de centrar-se en el suport a tota acció que fa la vida urbana més integrada, que tendeix a facilitar els nens de viure de forma global, unificada i unificable, el seu entorn més immediat.

El marc legislatiu pertoca als Ministeris, l'execució concreta és feina dels mestres -dins les possibilitats de manobra que els deixa l'aparell inspector-. Però algunes de les condicions concretes en que els mestres poden executar allò que -amb certa inevitabilitat- els és dictat, és a les mans de les entitats ciutadanes.

Són els agents urbans -el municipi i les associacions i entitats ciutadanes- els que poden posar a disposició de l'escola la seva realitat més immediata, aquella sobre la que hom treballa cada dia.

Des del meu punt de mira, pot ésser una feina tan definitiva -o més- que les anteriors.

Obviament, això implica la consideració, ara política, de quins són els canals òptims de l'actuació pública.

3. La funció pública i el problema de les "distàncies"

Per abordar aquesta qüestió, em permetré d'establir dues hipòtesis que, des del meu punt de mira, sorgeixen de la breu experiència que hem viscut a l'Ajuntament de Barcelona. No vull afirmar-les com a principis -i penso que el tribunal tindrà ocasió de discutir-les en el moment del concurs-, sinó com a referències que orienten la meua reflexió.

Es tracta d'analitzar la distància òptima entre l'actor públic i l'actor social immediat de cada sector de la realitat.

1er. La distància institucional: qui intervé més eficaçment en un problema o en una qüestió de la vida ciutadana és aquell qui hi és més proper.

Això és cert dins d'uns límits:

- Qui viu el problema des de més a prop, és més capaç de percebre'l en els seus matissos i d'afinar millor les respostes a allò més immediat.

Ara bé, en el negatiu cal considerar que la proximitat imposa una pèrdua de perspectiva i propicia la reiteració d'errors inevitables en el sentit que es produeixen i es repeteixen per manca de mecanismes d'anàlisi i de correcció que facin possible una autorregulació crítica.

- Qui viu del problema des de més lluny -l'administració- és més capaç de percebre un conjunt ampli de problemàtiques i, per tant, de sistematitzar-les i de generar sistemes analítics que garanteixin estratègies de transformació a mig o llarg termini més coherents i rentables.

Ara bé, en el negatiu cal considerar la feble precisió de les percepcions que l'administració pot arribar a tenir de cada problemàtica concreta.

Naturalment, això és una font de malentesos i de conflictes que, sovint i malauradament, no es solucio-

nen, sinò que s'eviten per les vies de la negociació. És a dir per vies que deixen el problema intacte -o quasi- i el postposen.

Aquestes consideracions podrien fer pensar que el discurs que vaig escrivint pren un color reaccionari, que pot desembocar en una apologia del "privat". No hi ha res més lluny de la meva intenció.

Dinàmic

En la lluita social convencional, l'oposat dialèctic del "públic" és, tots ho sabem, el "privat". Ara bé, em sembla que en la realitat popular de la Catalunya actual, el sector públic ha de lluitar per trobar el seu millor i més cordial adversari, el seu necessari oponent dialèctic -extraordinàriament necessari- en la mobilització popular per a la satisfacció de les seves necessitats, tal com les sent i tal com se les formula.

Si s'aconsegueix d'articular aquesta dialèctica, serà llavors que l'acció pública, l'acció de les institucions, exercida des de la distància adequada -que és la distància que li dicta l'oposició, el conflicte, la inevitable contradicció- serà una acció alhora política i pedagògica, que és el que em preocupa des de la perspectiva de la meva feina.

Potser fora el moment de desenterrar aquella intuïció dels atenencs que assimilaven el polític al pedagog.

La reflexió a propòsit de la distància institucional no forà completa sense la seva complementària, la que té per objecte la distància en el temps.

2on. La distància en el temps

Aquesta reflexió podria calcar fàcilment la precedent:

- qui viu més de prop els problemes té una major propensió a sol.lucionar-los de forma immediata i, en conseqüència, a fer-ho sense una estratègia racional ni previsor de les derivacions de cada actuació,

la immediatesa genera l'acció a curt termini i la imprevisió de les qüestions que poden derivar-se'n en el futur.

- complementàriament, l'actor social més distant dels problemes té l'opció -i el deure-, té una major propensió a l'actuació més lenta, centrada en el mig i el llarg termini que, a-priori, constitueixen una garantia de la rendabilitat dels esforços i de la coherència de l'acció

- - - - -

Aquestes reflexions, una per una, poden semblar banals. Però allò que m'interessa és el paral.lel que apareix entre l'una i l'altra. Paral.lel que em serveix per a emmarcar quina hauria d'ésser, des del meu punt de mira, la intervenció pedagògica de l'administració.

Ara sí que em permeto d'enunciat un parell de principis generals i de treure'n les conseqüències, en el terreny de la gestió, que em semblen pertinents:

- 1er. L'actuació pública, en el terreny educatiu, ha d'efectuar-se per l'intermediari d'altres sectors, actors i forces socials interessats en un projecte plural. D'aquí se'n deriven conflictes i contradiccions que constitueixen, amb tota propietat, l'objecte central de l'acte pedagògic públic.

2on. L'actuació pública, en el terreny educatiu, ha d'ésser orientada al mig i al llarg termini, perquè és aquesta orientació la que possibilita l'emergència i la consolidació d'aquells actors que poden menar una actuació directa que compleixi la doble condició d'ésser afinada -per gaudir d'una proximitat en relació als problemes- i d'ésser emmarcada en un pla global d'oferiments educatius de la vila als nens i en uns objectius de transformació de les institucions escolars i altres.

Aquestes referències, àmplies, impliquen:

- A. Que l'administració defineix -ideològicament, política i estratègica- el pla d'acció que ofereix als ciutadans.
- B. Que l'administració avalua els recursos ciutadans -no em refereixo només, ni molt menys, als recursos materials, sinò fonamentalment als recursos humans- que poden abocar-se a la renovació de l'oferta educativa.

En aquest sentit penso que el problema és molt més de capital humà que no pas de recursos financers. I ho penso perquè crec que hi ha una cosa que no té preu, que hem perdut i que podríem retrobar: la il·lusió de cada persona per construir quelcom que és de tots i que la donarem "a nuestros hijos" (hi ha tòpics que perviuen, i aquest n'és un, perquè la nostàlgia del futur "millor" constitueix un bon mecanisme de defensa contra l'angoixa del present).

- C. Que l'administració, en funció de l'anterior, centra el seu esforç de gestió en mobilitzar aquests recursos humans de la ciutat, i també els recursos institucionals.
- D. Que l'administració, també en funció de l'anterior, centra el seu esforç material en la creació de les infraestructures que possibiliten que aquest capital humà consolidi les seves formes materials d'acció.

4. Activitats complementàries a l'ensenyament

4.1 Centrades en la mateixa escola

El problema, tal com insinuava en el primer apartat d'aquest projecte, és el de desestructurar el funcionament convencional de l'escola: decantar la transmissió cap a l'intercanvi, fer de l'escola un lloc de trobada d'experiències diverses, una plataforma d'acció, treballar els codis d'interpretació d'una realitat que no és a l'escola, sinó a fora d'ella.

En aquest sentit proposaria:

- Treballar el "lloc": l'arranjament i l'embelliment de les aules i dels edificis, la racionalització dels llocs d'esbarjo ... concursos de projectes d'ús dels edificis?
- Invitar a la revisió de les formes de gestió de les escoles, sobretot pel que fa a la part que hi prenen els nois: unes trobades de discussió sobre com és organitzada la nostra classe?, la nostra escola?
- Obrir el cercle tancat que és cada escola. Això pot fer-se de dues maneres:
 - Oferint incitacions a utilitzar realitats exteriors (vid. apartats 4.2, 6 i 7).
 - Oferint camps d'aplicació pràctica o de constatació sobre el terreny d'allò que és objecte d'estudi (vid. apartats 6 i 7).
- Promoure un "fòrum" d'intercanvi entre els escolars a propòsit de "còm és l'escola que volem", per exemple.

4.2 Més enllà de l'escola

4.2.1 Jo i el meu cos.

Guia o indicacions referents a la salut, a la cura de sí mateix, a l'esport convencional o no, competitiu o no.

4.2.2 Jo i la meua autonomia personal.

Guia o indicacions referents a l'ordre personal, al ritme quotidià, als desplaçaments per l'entorn immediat, als petits progressos que fa un noi: cuinar, desempellagar-se, etc.

4.2.3 La cultura

- Guia de recursos culturals oferts als nois i nòies. Edició periòdica.
- Tallers oberts, a càrrec de semiprofessionals.
- Accés al contacte amb professionals, fet amb comptagotes, quan els interessos són molt definits i hi ha una garantia d'eficàcia.
- Accés a la premsa i a la ràdio, no com a participants en concursos, sinó com a emissors.
- Guies o dossiers d'aproximació als recursos culturals estables de la ciutat (tal com s'especifica a l'apartat 7.2).
- Campanyes anyals de: música, cant coral, teatre, fotografia, cartellística, pintura.
- Eventualment, campanyes d'arts o artesanies diverses com les citades en l'apartat anterior i, encara, fusteria, ceràmica, manteniment domèstic.

4.2.4 Intercanvis

Penso que alguns dels recursos anteriors i tots aquells sorgits d'altres iniciatives podrien constituir, plegats, l'objecte d'una guia d'ofertaments i demandes, una mena de catàleg d'activitats, de persones que ofereixen el que saben, d'altres que demanen el que volen saber, d'altres que cerquen companys per a realitzar conjuntament.

5. Activitats de temps lliure

Pel que fa a aquest camp, cal comptar amb l'existència d'entitats i associacions que han acomplert aquesta funció fins fa poc de forma exclusiva. Aquestes entitats, si bé no són estrictament un servei públic, tampoc no poden ésser catalogades com a entitats privades: en primer lloc per la seva voluntat de servei i, en segon lloc perquè, potser, l'únic que no tenien de públic eren els recursos materials.

Faig aquesta consideració remetent-me a allò que deia a l'apartat 2on, quan feia referència a la distància institucional. I, per això, iniciaré la consideració de les activitats de temps lliure plantejant-me el problema de l'articulació entre l'actuació pública i la d'aquestes entitats.

5.1 Relació amb les entitats i associacions.

Crec que el primer deure del sector públic és el de recolzar aquestes entitats, això dins d'uns límits: un límit ben evident és el de que no persegueixin com a finalitat primordial l'indoctrinament ideològic (i en aquest apartat no hi considero com a indoctrinament l'aportació que, com a segell propi d'una pràctica innegablement educativa, efectuen els moviments de l'església); un segon límit, també ben evident, és el de que no es tracti d'institucions lucratives.

Un tercer límit, aquest més subtil perquè ha d'establir-se en termes de reciprocitat entre administració i entitats, és el següent: una i altres haurien d'aconseguir de menar un estudi de les necessitats de la població, del grau de cobertura d'aquestes necessitats i, en base a aquesta consideració, establir un pla d'acció conjunta.

A propòsit d'aquesta qüestió, comparteixo el criteri del Sr. Enric Puig, Director General de Joventut de la Generalitat de Catalunya que ha dit més d'un cop que hi ha molta feina, que n'hi ha per a tothom i que allò que se'ns exigeix és optimitzar l'ús d'uns recur-

*Relació amb
les entitats
de joventut
per a temps
lliure*

sos més aviat escassos.

I ja que he començat a citar, voldria repetir aquí un argument freqüent del Sr. Enric Truñó, regidor de Joventut de l'Ajuntament de Barcelona que insisteix en que aquests recursos podran ampliar-se en la mesura que la gestió pública aconsegueixi d'articular-se amb la de les associacions de tal manera que aparegui en l'opinió un camp d'acció social ben delimitat, amb unes demandes explícites i uns objectius clars.

5.2 Prospectiva de l'esplai

Més enllà de la satisfacció d'aquestes exigències, és ben legítim que el sector públic efectúi una acció directa en aquells sectors socials desatesos o bé en aquells tipus de serveis no abordats per ningú encara.

En aquest sentit proposaria:

- El plantejament sistemàtic dels esplais com a forma de prevenció primària de la delinqüència i com a equipament imprescindible en aquells barris més deprimits.

Penso que allò que pertoca a un ajuntament és, estrictament iniciar la posta en marxa d'aquests serveis i que és convenient que en deixi la gestió a mans d'altri tan aviat com la prudència ho permeti.

- La prospecció de camps d'activitat a incorporar al patrimoni convencional de l'esplai: l'ecologia, l'agricultura, l'esport (sobretot el no convencional i el no competitiu), tècniques innovadores.
- La creació d'infraestructures materials que cap entitat ni associació és en condicions d'aconseguir: instal·lacions, camps de robinsonianisme, ludoteques.

5.3 I una mica més enllà:

- L'assaig d'un model d'institució educativa que no respongui a la praxi convencional de l'escola ni a la de l'esplai, sinó que sigui una institució de síntesi que mantingui l'essencial de les virtuali-

tats de l'una i de l'altra.

- l'estudi de la forma institucional que és més educatiu que prenguin els esports: associació, cooperativa, dependència d'una associació més àmplia ...

6. Activitats cíviques

El risc dels plantejaments d'activitats cíviques que he pogut veure fins ara per als nens rau en que se'ls demana normalment una presència passiva o, com a màxim, una participació massa puntualment activa. Això afegit al fet que, sovint, es tracta d'activitats que, pel fet d'ésser infreqüents, s'organitzen de forma massiva, de tal manera que hom s'hi dissol i s'hi perd.

Les dues coordenades que haurien d'emmarcar el plantejament d'aquestes activitats foren, d'una banda, la tradició que hi dona continuïtat -i, cas de no ser-hi, cal començar per retrobar o generar un calendari de la tradició festivo-cultural urbana- i, d'altra banda, la descentralització, la realització a escala menor que és la dimensió que permet a cada nen de reconèixer-se en els topants del seu entorn identificable i, des d'aquests topants, avançar cap a indrets més amplis i progressivament explorables.

Fetes aquestes consideracions, penso que poden aplicar-se als camps següents:

6.1 La realitat de la vila

Que té una primera dimensió en l'anàlisi del propi barri: entrega de dossiers contenint la definició dels problemes bàsics, la documentació pertinent i suggeriments metodològics per a l'anàlisi; preparats els dossiers, demanda als nois d'emetre el seu diagnòstic i les propostes d'acció.

Amb el ben entès que es tracta d'accions directament realitzables pels nens: arranjaments, construccions d'àrees de joc, embelliments ...

Una segona dimensió d'aquest treball fora l'utilització d'una metodologia semblant per a l'aproximació a les grans qüestions de la vila: els parcs, el riu, les instal·lacions esportives, les àrees naturals ... i també les qüestions urbanístiques i d'estructura

quevan més enllà dels interessos immediats dels nens i dels nois.

- 6.2 Un marc, que és possible d'establir a mig termini, és un fòrum de debat pels nois i noies, és a dir:
- un lloc de presentació d'experiències realitzades, un hall d'exposicions de realitzacions i d'estudis,
 - un lloc de debat de diferents propostes d'anàlisi de la realitat i dels problemes de la vila
- 6.3 Pel que fa a les festes, que és el terreny usual de participació dels nois a la vida cívica,
- ja que dit que hi ha una dimensió de tradició i que no sempre és suficient, tant pel que fa a l'estacionalitat com pel que fa al contingut
 - en aquest sentit cal, com a mínim, diversificar el contingut del festiu: les lletres, la música, el joc, els esports
 - i, evidentment, cal en tota manifestació festiva popular desmarcar l'espai i el temps que pertany específicament als nens
- 6.4 Altres aspectes del que anomenem "activitats cíviques" són tractats als apartats 4.2.3 i 7 d'aquest document.

7. Aplicació de tècniques educatives per al coneixement de l'entorn

Jo no sé si es tracta aquí d'establir un model o uns models d'estudi de l'entorn.

Si aquest fos el cas, repetiria el que diu Hubert Hannoun (1), Gianni Giardiello i Benvenuto Chiesa (2) o Bruno Ciari (3), però prefereixo estalviar-ho deixant constància que són elements que tinc a ma. I això podrà constatar-ho el tribunal en la discussió d'aquest projecte.

M'estimo més de fer unes propostes concretes d'acció amb el ben entès que, si cal, els recursos metodològics hi són i, personalment, els he treballat amb Roser Batllori i Montserrat Casas (4).

Tècniques concretes i directament aplicables foren les següents:

- 7.1 Les ja insinuades als apartats 4.2.3 i 6.1 d'aquest projecte.
- 7.2 Dossiers de treball sobre diversos aspectes de la vila, a l'estil dels internacionals "Jackdaw".

- (1) Hannoun, H. El niño conquista el medio. Ed. Kapelusz. Mèxic.
- (2) Giardiello, G i Chiesa B. Àrees de recerca a l'escola elemental. Avenç. Barcelona.
Id. autors. Els instruments de la recerca. Avenç. Barcelona.
- (3) Ciari, B. Nuevas técnicas didácticas. Ed. Reforma de la Escuela. Barcelona.
- (4) Batllori, R. i Casas M. L'ensenyament de la història. Tesi de llicenciatura llegida a la UAB el març de 1980 i guanyadora de la primera edició del Premi Pau Vila.

El "Jackdaw" és un dossier que conté: un pla de treball, facsímils de documents històrics, plànols, dades estadístiques, diagrames de processos, documentació gràfica, hipòtesis de reflexió, etc, a propòsit d'un problema concret i que demana els nois de manipular tota aquesta informació a fi de fer-se una idea a propòsit d'una qüestió determinada o bé de proposar una solució per a un problema.

Bé, com ho veieu el "Jackdaw" posa els nois i noies en la situació de representar, de reproduir el procés de l'investigador.

Aquesta és justament la idea del que crec convenient perquè els nois -i, vet'ho a saber, potser els seus pares- puguin apropar-se de manera viva a l'entorn urbà.

I entenc per entorn urbà quasi tot: el relleu, el passat i el present, els vestigis i les realitats actuals arquitectòniques, els museus, les galeries d'art, els serveis públics, els serveis de seguretat, el cinema, el teatre, les instal·lacions esportives, les festes tradicionals, els jocs ...

- 7.3 Jocs de simulació, és a dir situacions simplificades que reproduïxen l'essencial de problemes reals i que, fornint les dades fonamentals i una metodologia precisa d'anàlisi permeten de resoldre, per vies quasi sempre aproximatives, les solucions òptimes -o diverses possibilitats optimitzables- d'un problema de caire urbà, industrial, agrícola, de conservació del territori, etc.

8. Recursos a mobilitzar

Ja he dit al segon apartat d'aquest projecte que, des del meu punt de mira, la funció primordial que ha d'efectuar l'administració local en el terreny educatiu és la d'animar i posar en acte els recursos humans, institucionals i materials de la vila.

Això era una qüestió de principis. Però si no fos suficient, hi ha una realitat: és materialment impossible de mobilitzar una massa de projectes com la que he enunciat d'una forma centralitzada i, a més a més, fora caríssim.

La mobilització dels recursos humans del poble és el primer servei que se li pot fer; si es fa ben feta s'està fent, de retop, "escola", es fa història, i es fa a un cost rendible. Em penso que són prou arguments com per plantejar-s'ho.

Per acabar aquest projecte, doncs, voldria inventariar aquells recursos humans i materials a tenir en compte:

8.1 Recursos humans:

- els nois i noies: els protagonistes han d'ésser ells i si no volen ser-ho ens estan fornint l'indicador més clar de la inoperància d'un aparell de serveis que no haurem sabut resoldre.
- els joves: als joves se'ls demana que facin serveis i que ocupin el seu temps de formes constructives - ara hi ha qui d'això en diu "explotar" els joves- el meu punt de mira és el de considerar que a un jove a qui s'ofereix de prendre part en un projecte de servei se li estan oferint moltes més coses que una gratitut o una remuneració material; el més important que se li ofereix és l'experiència de prendre part a la gestió social, de participar en la realització d'un servei públic, de formar part d'un equip de treball i, per damunt de tot, d'aprendre a actuar en el context social més real possible, el de confrontar-se amb problemes reals.

- els adults: aquells que, més o menys explícitament experimenten un malestar difòs -i desvien la culpa i l'agressivitat cap a les estructures- tenen com tot ésser humà propensió a intervenir constructivament en aquelles actuacions que els apareixen útils i clares, i aquest és un recurs real i massiu a les ciutats.

No cal dir que el recurs humà -que és el capital menys explotat a les nostres col·lectivitats- és, com els recursos institucionals, un recurs sempre conflictiu, però la conflictivitat és potencialment una font de progressió i depen de la intencionalitat i de la coherència del governant el que aquesta conflictivitat s'utilitzi constructivament.

8.2 Recursos institucionals.

No m'hi extindré: hi ha dotzenes d'entitats amb finalitats diverses i sempre específiques; hi ha igualment grups de professionals igualment diversos.

Uns i altres, que en definitiva no són més que recursos humans mínimament estructurats, són tan susceptibles de donar resposta a interpelacions que puguin mobilitzar-los vers finalitats de servei i de benefici col·lectiu.

8.3 La premsa i la ràdio.

8.4 La universitat.

Sobretot l'Escola de Mestres, la Facultat de Pedagogia, les d'Història i Geografia, l'ICE ...

Són institucions que necessiten desesperadament de trobar maneres de fer útil el treball que proposen als estudiants. Mentre que altres serveis públics, com és el cas de l'Ajuntament, necessita desesperadament de l'aportació documental que pot provenir d'aquests centres.

Es, simplement, una qüestió de plantejament comú.

8.5 Les entitats financeres i d'estalvi.

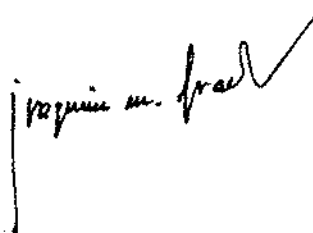
9. Cloenda

Rellegeixo les pàgines precedents i se'm confirma la impressió que tot això que he escrit, si té algun valor, és el de la generalitat i, com a contrapartida, té la deficiència de no ésser un plantejament fàcilment adaptable a una realitat que no conec.

He de dir que no tinc cap indicador que em permeti pensar que això serà útil o inútil a Girona.

Espero que, si més no, haurà servit per a fer pensar en algunes coses. Per la meva banda, puc dir que m'ha estat útil plantejar-m'ho i fer l'esforç d'escriure-ho.

Gràcies per l'atenció.

Joaquim Franch

Barcelona, 28 de juny de 1981